

ज्वजलपा वाऱ्वा

JWOJALAPA WEEKLY

दैं ७ ल्या: ९ (पूर्णडक १११) ने. सं. ११३६ यंलागा दुतिया आइतवा: २०७३ असोज २ गते आइतवा: (Sep- 18, 2016)

मू ८।- पृष्ठ ६

कलंकीनिसें नागढुंगातकया न्यासःमह स्थानीयवासी जःलाखःला देय्या दुतावासय् शरणार्थी जूवनेगु तयारी

सतक विस्तारया नामय् कलंकीनिसें नागढुंगातक थःपिनिगु छें नुँ मुआब्जा बिया जक कायेमा: धका: माग याना वयाच्वंगु आन्दोलनया पुलांगु किपा:त

ज्वजलपा वा:पौ /

यें जिल्ला दुनेया कलंकीनिसें थक्वा: जुया नागढुंगा लाग्ना तक च्वपिं स्थानीयवासीत थ्व इलय् शरणार्थी जूवनेगु सोच तया न्ह्या: वनाच्वंगु दु ।

राज्यपक्षं लगातार रुपं सतक विस्तारया नामय् थःपिन्त दुःख बिया वयाच्वंगु अले राज्य पक्षलिसे ल्वाये मफुगु अवस्थाय् अनसन च्वनेगु व जःलाखःला देय्या नेपालय् च्वंगु दुतावासय् शरणार्थीया रुपय् च्वना ग्वाहालिया नितिं इनाप या:वनेगु लैपु बाहेक थःपिके आ: छुं हे कथंया लैपु मन्त धका: पीडित थक्वा:या नेवा: ख्यःया न्हयलुवा: शान्तप्रकाश श्रेष्ठं धयादीग दु । थःपिन्त बिना मुआब्जा राज्यपक्षं निजी जग्गा व छें तकं कया सुकुम्बासी यानाच्वंगुलिं थ्व इलय् शरणार्थी जूवनेगु मानसिकता अप्व: पीडित मनूतय्सं तयाच्वंगु वय्कलं कनादिल ।

सर्वोच्च अदालतया आदेशयात तकं बेवास्ता याना विदाया दिनय् छें च्वनाच्वपिन्त पितना धमाधम छें थुनेगु ज्या यानाहःगु अवस्था दु धयादिसें राज्य पक्षलिसे ल्वायेत मा:गु कथंया

आत्मबलनिसें शक्ति तकं स्थानीय जनताया मदुगुलिं थ्व इलय् आन्दोलनयात न्ह्याके तकं मफयाच्वंगु ख: धका: श्रेष्ठं धयादिल ।

थ्व इलय् आन्दोलन याना सरकारलिसे ल्वायेगु क्षमता मदुगु, स्थानीय पीडित मनूतय्त साथ विडपिं मदुगु, थःगु हे देय्या नागरिक नं मेगु देय्या नागरिक थें जुइक व्यवहार यानाच्वंगु, राज्य थःपिन्त नागरिकया तकं व्यवहार मया:गुलिं आ: थःपिं शरणार्थी जुल धका: घोषणा याना वनेत बाध्य जूगु दु धयादिल । राजनीतिक पार्टीया नेतात जक मखु स्थानीय नेता व कार्यकर्तातय्सं अले संचार ख्यलनिसें नेवा: ख्यलं तकं मा:गु कथं थःपिनिगु नितिं मा:गु कथं ग्वाहाल मया:गु अवस्थाय् आ: न्यासःमहसिबें अप्व: पीडित स्थानीय नेवा:त आ: जःलाखःला देय् भारत वा चीनया नेपालय् च्वंगु दुतावासय् वना थःपिं शरणार्थी जुल धका: लिखित रुपं पेश यायेगु अले ग्वाहालिया नितिं इनाप यायेगु कथंया तयारी आन्तरिक रुपं जुयाच्वंगु दु धका: शान्तप्रकाश श्रेष्ठं धयादिल ।

छुं ई लिपा हे पीडित मनूतय्गु दथुइ सहलह ब्याका थःपिं शरणार्थी जुल धका: घोषणा यायेगु जक त्यंदनि धयादिल । अथे

थःपिं शरणार्थी धका: घोषणा यायेगु अवस्थाय् नेपा:या नागरिकता तकं परित्याग यायेगु ला कि मयायेगु धइगु बारे नं सहलह जुयाच्वंगु दु धयादिल । छथ्व पीडित मनूतय्सं थ्व इलय् अनसन च्वनेमा: धका: धयाच्वंगु दु धयादिसें तर अप्व: पीडित मनूत धा:सा शरणार्थीया रुपय् घोषणा याना वनेमा: धइगु पक्षय् दु धका: तकं वय्कलं धयादिल ।

आ: छुं दिं लिपा हे शरणार्थी जुल धका: घोषणा याना वनेगु नितिं सहलह जुयाच्वंगु दु धका: तकं वय्कलं धयादिल । लुमंकेबहःजू कलंकी नागढुंगा सतक विस्तार पीडित संघर्ष समिति नीस्वना आन्दोलन याना वयाच्वंगु ख:सां आन्दोलनं सशक्त रुप काये मफुगु ख: ।

मूल रुपं कलंकीनिसें नागढुंगाय् तक च्वपिं प्रमुख राजनीतिक दलया नेता व कार्यकर्तातय्सं हे उगु लागाय् पीडित जनतायात मानसिक रुपं कमाजोर याना बिइगु, अप्रत्यक्ष रुपं ख्याच्व: बिइगु ज्या यानाच्वंगुलिं नं आन्दोलन मा:गु कथं न्ह्याके मफुगु ख: धइगु पीडित श्रेष्ठया विश्लेषण ख: ।

**पिदंगु दु
स्वंगू सफू**

उपन्यास

थ्वया च्वंगु सः

न्वचू, उद्घोषण व एफ एम

संचालन कला नासः

चिनाखँ मुना ईब्यःया चिनाखँ

नजरराम महर्जनया
भिंछंगूगु उपन्यास
'थ्वयाच्वंगु सः'

मू
निसः तका जक

श्रीकृष्ण महर्जनया
न्यागूगु सफू
'नासः'

मू
न्यय् तका जक

नाति महर्जनया
न्हापांगु सफू
'ईब्यःया चिनाखँ'

मू
सच्छि तका जक

थःगु प्रति
सुरक्षित
यानादिसँ
न्हि
स्वापू

४३३३००७,
९८४१४०१०७७

झजलपा वा:पौ

सल्लाहकार
श्रीकृष्ण महर्जन
प्रकाशक:

नजरराम महर्जन
सम्पादक

श्रीकृष्ण तण्डुकार
ले-आउट:

ज्वजलपा डेस्कटप
संवाददाता

भरत महर्जन, निरजमान सिंह
थाकू

प्रिन्ट स्काई, यें

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३

फोन ल्या: ४३३३००७, ९८४९४०९०७७

ई-मेल : jwojalapawebkly@gmail.com

सम्पादकिय

थौया इलय् नेवा: पहिचानया मुद्दा व नेवा: नेतृत्वया भूमिका

न्हापांगु संविधानसभा विघटन जुसानिसें नेवा:त नापं आदिवासी जनजातिनिसें पहिचानवादीतयगु आन्दोलन कमजोर जुयाच्वंगु खः। थ्व हे भ्रुवल्य संविधान जारी जुइ धुंका: स्वनिगःया आदिवासी नेवा:तयसं ल्हवानाच्वंगु नेवा: पहिचानया मुद्दा भन भन हे कमजोर जुयाच्वंगु खँ सकलसिनं स्वीकार यानाच्वंगु विषय हे खः।

थौ संविधान संशोधन व संविधान कार्यान्वयनया खँय् मुलुकया प्रमुख राजनीतिक दलया नेतातयगु दथुइ वहस जुयाच्वंगु दु। थज्वःगु इलय् नं नेवा:त नापं आदिवासी जनजातियसं छगू हे सलं थःपनिगु खँ तये फयाच्वंगु मदु। राजनीतिक रुपं विभाजित जूगुलिं आदिवासी जनजाति, मधेसीनापं उत्पीडित समुदायया सः कमाजोर जुयाच्वंगु खने दु।

इतिहासय् हे महत्वपूर्णगु क्षण वयाच्वंगु थ्व इलय् नेवा:त नापं आदिवासी जनजाति व मधेसीनिसें उत्पीडित समुदाय माःगु कथं क्वहां वये मफयाच्वंगु धइगु मूल रुपं नेतृत्व कमजोर जूगुलिं हे खः धायेफइगु अवस्था दु। राजनीतिक रुपं तसकं सचेत अले शिक्षाया ल्याखं नं न्हयःने लाःपिं व आर्थिक रुपं नं प्रदेश संचालन यायेगु क्षमता दुपिं नेवा: समाजया न्हयलुवातयसं हे थ्व इलय् नेवा: प्रदेशया नितिं माःगु कथं भूमिका म्हितेगु ज्या याना मच्वंगुलिं थ्व इलय् नेवा: न्हयलुवातयत् न्हयसः तयेगु ज्या यानाहःगु दु।

नेपालभाषाया सिडि बिमोचन

शनिवा: येंय् छगू ज्याभ्रुवःया दथुइ सलिल तुलाधरया याकःसलय् नेपालभाषाया म्येचा छपला नांया सिडि बिमोचन याःगु दु। सिडि बिमोचन नेपालभाषा ख्यःया नांजाःम्ह म्ये हालामि रमेश ताम्राकारं यानादिगु खः। उगु म्येचालय् गायक सलिल तुलाधरं च्यादीगु, लसय्चिनादीगु म्ये दुथ्याकातःगु खः। उगु ज्याभ्रुवल्य गायक सलिलं थःगु न्हुगु म्ये न्हयब्यादिगु खः। अथे हे ज्याभ्रुवल्य ब्रति कयादीपिंसं गायकयात भिन्तुना बियादीगु खः। उगु समारोहलय् थीथी व्यक्तित्वपिं नापं कालाकारपिं नं सहभागी जुयादीगु खः।

यलय् बुद्ध जीवनी मूर्ति ब्वज्या

समयबजि पुन्हि इन्द्रजात्राया लसताय् बुधवा: यलया थीथी थासय् ज्याभ्रुव जूगु दु। यलया इखाछें त्वाया आलक्व हितिइ बुद्ध जीवनीया घटनाय् आधारित मूर्ति न्हयब्वल। दैयदसं बुद्ध जीवनी आधारित थीथी घटना क्यनीगु कथंया मूर्ति न्हयब्वय्गु याना वयाच्वंगु खः। अथे हे यलया कोन्ति हितिइ परम्परागत चलन कथं बंगलामुखी देवीया पूर्ण आकृतिया प्रतिमा न्हयब्वगु खः। नापं कोन्ति त्वालय् सांगितिक ज्याभ्रुवः नं जूगु दु। कुम्भेश्वर टोल सुधार समिति या खसालय् जूगु उगु ज्याभ्रुवल्य स्थानिय कलाकार पिसं म्ये, नृत्य आदि न्हयब्वगु खः। अथेहे थीथी थासय् समय ब्वज्या नं याःगु दु।

घरपतिपिन्सं सिइका: तयेमाःगु खँ

रोशन श्रेष्ठ (अमेरिका)

‘छिथाय् क्वथा बालं विइगु खःला?’

‘गुलि भा: बियेगु?’

“भा: तयेगु खःसा क्वथा खाली याना बिइ।’

‘गुलि ले भा:?’

‘थन चले जूगु भा: ५ ढः खः। ५ ढः पुलेगु खःला?’

थथे भा: क्वःछिना स्वनिगलय् बालं बिइपिं घरपतिपिन्सं अच्व धयाथें नेवा:त खः। अले बालं च्वं बइपिं गैर नेवा:त। थ्व बालं बियेगु व कायेगु चलनय् यक्व विकृतित दु। विकृतिया हागः तःधं जुजुं वना थ्व आः छगू सामाजिक समस्या जुया वये धुंकल। स्वनिगलय् गैर नेवा:पिन्सं नेवा:तयत् मयेयकिइगु मू हुनि बालं च्वनीपिन्त घरपतिपिन्सं बाँलागु व्यवहार मयात धका नं खः। थौ थ्व सवालय् छक्वः दुवाले।

गुम्हस्यां धाइ –(१) घरपति पिन्सं पाहुना वयेके बी मखु।

(२) बा: बियेगु लिपा लात कि घरपतिं दना हुँ धाइ।

(३) महिना थीसात कि खापा ध्या ध्या याना घरपति धिवा फ्रँ वइ।

(४) सफा मयात, हल्ला यात धका घर पतिं कच कच याइ।

थजागु खँय् क्वथिइक स्वत धा:सा घरपति पिनिगु सिबे बालं च्वनीपिनि अच्वः गलित दयाच्वनी। ४ म्ह च्वनेगु धका: बालं कया लय् लय् पतिं ढम्ह १०म्ह ‘पाहुना’ धका तइवलय् उकिं लाइगु थप व्ययभार क्वबिइत बालं च्वनीपिं तयार मजू। थ्व बालं च्वनीपिनिगु अनैतिकता खः।

अनेक त्वह तया बा: पुलेगु छन्हु निन्हु लिपा लाकेत स्वयाच्वनी। धा:गु दिनय् हाले हिले म्वायेक खुरु खुरु बा: पुले हःसा ‘दना हुँ’ धायेका च्वने माली मखु। थ्व नं बालं च्वनीपिनिगु हे धिवा लिपा पुलीगु बानीया हुनिं जूगु खः। छेंया क्वथा कया च्वँसेलिं छेंजःपिन्सं थें सफा याना च्वनेगु, मेपिन्त डिस्टर्ब मयायेगु मयात कि अजागु कुबानिपाखें अन्या’ जूपिन्सं हतकीगु स्वभाविक हे खः।

अंग्रेज भासं धापू दु –‘चीप पिपल बिहेभ चीपलि। त्वेन यू डील विथ चीप पिपल, यू अल्सो स्टारट बिहेभिड चीपलि अटोमेटिकल्लि।’ धायेत ला इमिसं ‘चीप पिपल’ धका क्वथ्यपिं मनूयात धाइ। संस्कार मस्यूपिं, खँ मथूपिं व धिवा मदुपिन्त नं चीप पिपल धका धाइ।

वास्तवय् घरपतिपिन्सं भतिचा धिवा बा: कया बाय् मदुपिन्त बाय् ब्यूगु धर्मया ज्या खः। अथेयात धका बालं च्वनीपिन्सं ‘सुभाय्’ धाये माःगु खः। तर थथे ‘सुभाय्’ धाईपिं मनू त द हे मदु धाःसां ज्यू।

कचमच जुइका बालं त्वःताःवनीपिन्सं ला ‘सिइमा भवकनिइमा’ धका सरा बिया वनी। दँ दँ तक बाँलाक्क सम्बन्ध तया बालं च्वना वनीपिं नं बालं त्वःताः वनेधुंका: ‘म्ह फुला’ धका छक्वः नापलायेत नं गब्ले नं वइमखु। लँय् नाप ला:सा नं मखं पहः याना फस्वया वनी। घरपति जुयेगु धैगु धर्मया ज्या याना नं तिरस्कार फयेमालीगु ज्या जुयाच्वन। बालं च्वनीपिन्सं जिन्दगि दत्तले घरपतिपिन्त तूस तया जुइगु जुयाच्वन।

थ्व स्वयेवलय् सकलें बालं च्वनीपिं व घरपतिपिनि दथुइ समस्या दु। थथे बालं च्वनीपिं व घरपतिपिं दथुइ समस्या वइगुया मू कारण धा:सा मेगु हे दु। व मू कारण खः- ‘धिवा’।

स्वनिगःया घरपतिपिन्सं यानाच्वंगु तःधंगु गलति धयागु दंक बालं तयेगु ज्या खः। यदि थिके जुइक बा:भा: तल धा:सा अन ‘चीप पिपल’ च्वं वइमखु, अर्थात च्वंवये फँ मखु। क्वथाभा: थिके जूसा थथे तिरस्कार, हेला, अपमान, व तूसया शिकार नं जुइ माली मखु।

अले मेगु छता खँ कने- स्वनिगलय् बालं बिया नयाच्वंपिं लखं लख नेवा:त दु। बा:या भा: नं थः यत्थे कायेगु यानाच्वंगु दु। तर व बा: छु आधारय् कायेगु धका: सुनां हे विचा: मया:। च्वय् हे न्हयथने धुन कि भा: क्वःछिइ बलय ‘चले जूगु भा:’यात आधार कया च्वनि। व बाहेक मेगु छुं हे आधार मदु। गुलि जक प्वकतां बुद्धि? बालं कायेवलय् बिइवलय् गुलि भा: क्वःछिइ मा: धका प्रचलित सिद्धान्त कथं स्वत धा:सा स्वनिगलय् तस्कं तस्कं दंक बालं तया च्वंच्वन। थथे दंक बालं तयेगु वास्तवय् पुर्खाया सर्वय् मिया नयेगु अपराध थें खः। थ्व खँ जिं छगू दसू ब्वया कने।

यदि छिं बालं तयेगु खःसा दकलय् न्हापा छिगु छेंया मू क्वःछिइमा:। थौ थत्थें छिगु छें मिइगु जूसा गुलि भा: तये? छिगु छेंया भा ५० लाख तल धा:सा। छिगु छें छखां बालं कायेगु भा: लच्छिया म्होति नं ५० हजार (अर्थात छेंया मू या १%) जुइमा। थ्व ५० हजार पाखें छिगु छें ज्यःवनीगु खर्च दुहाँ वइ। बालं का:पिन्सं त्वःता वने धुंका हाकनं न्हापाया थें च्वंकेत खर्च जुइगु धिवा, सरकारयात पुलेगु कर, व छिगु छें या लगानि ५% ब्याजं ऋण पुलेगु धिवा पुलेत गाइ। तर भीथाय् ५% ब्याजं ऋण चलेमजू। १२ निसें २०% चलेजू। आ: व नं हिसाव यात धा:सा लच्छिया बा: म्होति नं ६० हजार (अर्थात छेंया मू या १.२५) जुइमा:। थुलि नं दंक धिवा कया बालं बियाच्वन धा:सा छि दाना च्वन।

यदि बालं बिइपिं स्वया बालं च्वनीपिं यक्व दत धा:सा डिमान्ड तच्वः जुइ। डिमान्ड तच्वः जुल धा:सा छिगु छेंया बा: लच्छिया ६० हजारं थहा वना ७०, ८०, ९० हजार नं जुइफु। वजार य् सेन्टरय् लानाच्वंगु छें, ज्या छिगु छें, पार्किङ, मत, लः, ढः, केवल, इन्टर्नेट,

सरसफाइ आदि छु छु सुविधा दु व कथं छिगु छेंया डिमान्ड तच्वः जुजु वनी। अथे जुइवलय् अच्वः धया थें छिगु छेंया भा: हे ५० लाख सिबे अच्वः जुयाच्वने धुंकिइगु जुया च्वये जिं धयाकथं १.२५ हिसाव जक बा: क्वःछयूसं छि दाना च्वनेमाली मखु।

थथे छेंया भा: व छेंया बालं बिइगु भा: क्वःछिइ धुंका: आ: छिगु छेंय गुलि क्वथा दु निना स्वइदिसँ। देनेगु क्वथा जक निनेमा:। भुतु क्वथा, ढुकू, बाथरुम, वैठक आदि दक्वं त्वःता दिसँ। यदि छिगु छेंय २ गु जक देनेगु क्वथा जूसा, छिं म्होति नं ३० हजार बालं कायेमा:। देनेगु क्वथा मखु, पसः कवः वा ब्यापार िक कथं छयलीगु जूसा म्होति नं निदुगं भा: तयेमा:। अर्थात ६० हजार जुइमा:

। आ: छिं हिसाव याना स्वया दिसँ। २ करोड वंगु छें जिं २० -२५ हजार बालं तयातःगु खना। जब कि व घर पतिं व छें २ लाख ४० हजारं बा: ब्यूसा जक द्याइ मखु। थथे १०दुगं दंक बा: विसेलिं ‘चीप पिपल’ च्वं मवइला ? १ करोड वंगु छें जिं ४ हजारं क्वथा क्वथा बालं तयातःगु खना। व छेंय् ६गु क्वथा दु, स्वंगु घरपति पिं थः हे च्वनी। छें छखां या बा: १ लाख २० हजार, स्वंगु क्वथाया बा: ६० हजार जुइमा:गु खः। तर घरपति पिन्सं ४ हजार ल्याखें १२ हजारय् क्वथा बिया तल। मद्याइगु मू सिबे ५ दुगं म्हो धिवां बालं तसेलिं ‘चीप पिपल’ बालं च्वं मवइला? का। थुलि खँ छिं थुल धा:सा स्वनिगःया घरपतिपिन्त छाय् हेबाय् चवाय् याका च्वनेमा:गु जुया च्वन खनी धका यच्चुक थुया वइ। भी नेवा: न्हयलुवासिपिन्सं थज्या:गु खँ स्वनीगःया नेवा:तयत् स्यनाबी माल। नेवा: आन्दोलनं थज्यागु खँय् च्यूता तयावनेमाल धका भीसं न्हयलुवा:पिन्त घ्वायेमाल। दंक बालं बियाच्वनेवलय् भीगु ल्हातिइ आ: धिवा दुसां लिपा भी गरीब जुयावनी। छाय् धा:सा लिपा छें भिंके माल धा:सा भीके धिवा दइ मखु। भीगु छें भीसं मेपिन्त अथें सितिंवंगु भावं तयाच्वनागु दु। १० दुगं, ५ दुगं दंक तयाच्वनागु दु। अले भीसं धा:सा ४० तका वंगु प्यारतोल १०० तका (अभ्र ब्यायकय् ८०० तका नं छगू जमानाय्) पुला च्वनागु दु। अले भी गरीब जुया मवंसा छु जुइ? अले भी नेवा:त ‘चीप पिपल’ जुया मवंसा छु जुइ? स्वनिगलय् भुखाचं क्वःथःगु छेंया घरपतिपिं छें मर्मत यायेत उखें थुखें ऋण मामां जुइमा:गु छगू मू हुनि नं थ्व हे खः कि भीसं न्हापा यक्व हे दंक बालं बियातल। अले ‘चीप पिपल’ पिन्त अवसर चू लाकेगु आत्मघाति ज्या याना जुल। आ: न्हयलं चायेके। दंक बालं मविये, मतये। बालं बियेगु भा: म्होति नं १.२५ क्वछिये। थःगु अब्जुपिनि सर्वय् छाति दाया ‘थुलि बा: पुलेगु जूसा च्वं, मखुसा दना हुँ’ धाये।

किपुली “सुरक्षा सचेना सप्ताह” न्ह्यात

सभापतित्वय् न्ह्या:गु उगु सभाय विशिष्ट पाहार्कथं प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षक महानगरीय प्रहरी ज्याकूया प्रतापसिंह थापा नापं प्रहरीया थीथी उच्चपदया प्रहरीपि नापं किपू नगर पालिकाया कार्यकारी अधिकृत उद्धव प्रसाद रिजालं आसन ग्रहण यानादीगु खः।

महानगरीय प्रहरी वृत्त किपूया प्रमुख प्रहरी नायब उपरििक्षक डा. मेखबहादुर खत्री लसकुस न्वचू वियादीसैं किपू नगरय् छुं नं विकृति विसंगति जुइगु क्रियाकलापयात बन्देज यायेगुलि थःगु पला: सदां न्ह्यचिला: च्वनीगुलि प्रतिबद्धता प्वंकादीगु खः। वय्कलं छुं नं अपराधिक क्रियाकलापयात निर्मूल यायेत नागरिक व समुदायया ग्वाहालि बिना पूवनीमखुगुलिं सकल जनसमुदाय व नागरिकपिन्त प्रहरीया थुज्वःगु पलाखय् साथ विइत आग्रह यानादिल।

विशिष्ट पाहाँ महानगरीय प्रहरी ज्याकूया अतिरिक्त प्रहरी महानिरीक्षक प्रतापसिंह थापां न्वचू प्रहरी १८८ दै न्ह्यः सन् १८१९ स बेलायतय् पीलं

ज्वजलपा वा:पौ /

तःन्हू न्ह्यःनिसे किपुली थीथी ज्याभवः याना चर्चाय् वयाच्वंगु सुरक्षा सचेतना सप्ताह म्हिगः सनिवा:निसैं न्ह्यात।

‘सुरक्षा सचेतना सप्ताह’ या भवलय् किपूया लायकुली मुनां अन सामुदायिक सेवा केन्द्रया ज्याकू प्रहरी अतिरिक्तव महानिरििक्षक प्रतापसिंह थापां उलेज्या नापं शान्तिया बखुं व्वयेका उलेज्या यानादीगु खः। अनं लिपा “विकृति विसंगति विरुद्ध वृहत्त य्वाली नां बिया: य्वाली न्ह्याकगु खः।

उगु सचेतना य्वालीइ किपू लागाया स्कूलया विद्यार्थी, सशस्त्र प्रहरी जवान, स्काउट,

सामाजिक कार्यकर्तातसैं ब्यानर, प्लेकार्ड ज्वना: ब्वति, प्रहरी व्याण्ड, चिथुत्वा:या लाखे व धिमे बाजं नापं नायखिं बाजं नं ब्वति का:गु खः। उगु य्वाली लायकुलिं बाघभैरव, चाफः, खासीबजा:, न्हूबजा, लोकतान्त्रिक चोक जुया: न्हूबजा:या बास्केटबल कोर्टय् थ्यंका: सभाय् परिणत जूगु खः।

६१ क्वःगु प्रहरी दिवसया लसताय् लाका: ‘सुरक्षा सचेतना सप्ताह’ ज्याभवःया असोज १ गते शनिवा: उगु सप्ताहया मूपाहाँ प्रहरि महानिरीक्षक उपेन्द्रकान्त अर्यालं त्वा:देवाय् मत च्याका: उलेज्या यानादीगु खः। सामुदायिक सेवा केन्द्र किपूया नाय: रविन्द्रबहादुर प्रधानया

पलिस्था या:गु खँ न्ह्यथनादिसैं नेपालय् नं उकथं हे प्रहरी सेवा संचालन जुयाच्वंगु खँ कनादिल। वय्कलं प्रहरी धैपिं सदां जनता व समुदायया ला व लुसिथें जुइमा:गु खँ न्ह्यथनादिल।

उगु ज्याभवलय् किपू नगर पालिकाया कार्यकारिणी अधिकृत उद्धवप्रसाद रिजालं किपू नगर या नितिं थुगु “सुरक्षा सचेतना सप्ताह” उपलब्धीमूलक पला: जुइगु खँ न्ह्यथनादिसैं किपू नगरपालिकां थुगु सप्ताहयात पूर्ण रुपं ग्वाहालि यायेगु खँ कनादिल।

अथेहे मूपाहाँ प्रहरी महानिरििक्षक उपेन्द्रकान्त अर्यालं ३५ दै न्ह्यः सामुदायिक प्रहरीया अवधारणा वःगु खँ न्ह्यथनादिसैं उगु हे अवधारणा कथं थौं वया:

सामुदायिक प्रहरीं थीथी सचेतना, सुरक्षाया ज्याभवःत न्ह्याका: वयाच्वंगु खँ कनादिल। वय्कलं छुं नं अपराध जनताया साथ बिना निर्मूल याये मफइगु खँ न्ह्यथनादिसैं सकल सचेत जनतायात प्रहरीया अपराधिक अनुसन्धान ज्याय् साथ विइत इनाप यानादिल। वय्कलं बांला:म्ह प्रहरी थौंकन्हय्या आवश्यकता खः धयादिसैं प्रहरी नागरिक खः, नागरिक प्रहरी खः धैगु धापूयात चरितार्थ यायेगु नितिं प्रहरीयात समुदायया ग्वाहालि मदयेकं मगा:गु खँ न्ह्यथनादिल। वय्कलं सामुदायिक प्रहरीइ पिएचडी यानादीम्ह महानगरीय प्रहरी वृत्त किपूया प्रमुख डिएसपी डा. मेखबहादुर खत्री किपू नगरय्

समुदायलिसे जाना: च्छायेवहःगु पला: छिना: ज्वःमद्गु ज्या यानाच्वंगु खँया चर्चा यासैं असोज १ गतेनिसैं न्ह्या:गु सुरक्षा सचेतना सप्ताह नं छगू च्छायेवहःगु ज्या खः धका: धयादिल।

ज्याभवःया सभापति सामुदायिक सेवा केन्द्र किपूया नाय: रविन्द्रबहादुर प्रधानं सकसित सुभाय् विसैं ज्याभवः क्वचायेका: दीगु खः।

भाजु प्रधानं सप्ताहव्यापी जुइगु ज्याभवःया जानकारी बियादिसैं न्ह्या:गु सप्ताहपाखें किपू नगर व नगरवासीपिन्त ह:पा: व तिव: जुइगुलिसें नगर विकास जुइगु व जनचेतना ब्वलंकीगु ज्याभवः जुइगु खँ न्ह्यथनादिल।

नगांमय निशुल्क स्वास्थ्य शिविर

लसता मां पुचः नगां व रेयुकाई आठौं शाखाया मंका: ग्वसालय् क्रिएटिभ स्कूल नगामय् म्हिगः सनिवा: निशुल्क स्वास्थ्य शिविर ज्याभवः यात।

मिसालथगु पाठेघर व स्तन सम्बन्धि स्वास्थ्य शिविर या:गु खः। सच्छि व न्यय्म्ह मिसालतसैं उगु शिविरं फाइदा का:गु खँ लसता मां पुचःया नाय पार्वती महर्जनं कनादिल।

किपुली निशुल्क हृदयरोग परीक्षण ज्याभवः

वृद्ध सेवा समाज किपू व नेपाल हृदय रोग निवारण प्रतिष्ठानया मंका: ग्वसालय् म्हिगः सनिवा: मङ्गल स्कूलय् निशुल्क हृदयरोग परीक्षण जुल।

सुथय् गुता: इलनिसें नां च्वयेगु ज्या याना: भिता: इलनिसें विरामी जाँचय् यायेगु सुरु जूगु न्हिनसिया नितः ईतक जक जाँचय् यायेगु धा:गु खःसां क्यंवःपिं यक्व दुगुलिं स्वता: त्या: ईतक जाँचय् याना वन। उगु शिविरय् २८७ म्हसैं पूज्ज कया: जाँच याकूगु खःसा २०० म्हसिया निशुल्क ईसिजि व सितिं वास: इनेगु ज्या नं जूगु खः।

वृद्ध सेवा समाजया पदाधिकारी नापं ओनस नेपाल, वडा नं.३ व १७ या स्वयंसेवकपिन्सं ग्वाहालि या:गु खः। स्वंगु प्यंगू कोथाय् भीम्ह डाक्टरपिं व न्याम्ह स्टाफ नर्सपिन्सं नं ग्वाहालि या:गु खः। गुकि डा.प्रेम राज वैद्य, डा. शुसिला वैद्य, डा.वेन्जना बस्याल, डा.ज्योत्सना पराजुली, डा. प्रतिका जोशी, डा.लक्षेश्वर शाह, डा.शुभेच्छा महर्जन, डा.एन्जेला वैद्य, डा.आभा श्रेष्ठ, डा.अस्मिता हुमागाई हुनुहुन्थ्यो।

त्यस्तै स्टाफ नर्सहरुमा श्रृजा श्रेष्ठ, मलीना कारंजीत, निकिता थापा मगर, सीजन गुरुङ्ग, सजिता आचार्य, कर्मचारीहरुमा रोजी डंगोल, तारा सापकोटा, ममता महर्जन, स्वेता डंगोल, शुष्मा वैद्य प्रधानाङ्ग हुनुहुन्थ्यो, निशुल्क औषधी वितरण जनता चौराली फर्मास्यूटीकल्स लि.ले गरेको थियो।

उक्त शिविरमा नेपाल हृदयरोग निवारण प्रतिष्ठान काठमाडौं शाखा परिवारबाट सभापति सुरेन्द्रलाल श्रेष्ठ, सचिव महेन श्रेष्ठ, सहकोषाध्यक्ष रघुनन्दन लाल राजभण्डारी र सदस्य मधुसुदनको पनि उपस्थिति रहेका थिए।

द्यो भक्ति स्वयां देशभक्ति त:धं

न्हयब्ब:म्ह:
डा.चन्द्रमान वज्राचार्य

स्वामी रामतीर्थ जापानय यात्रा यानाच्वंगु ईयागु खँ खः । वय्क:यात अनयागु छगू स्कूलय प्रवचनया लागि स:तल । स्वामीं विद्यार्थीतयगु न्ह्योने छगू प्रवचनविल । प्रवचन सिधये धुंका उगु विद्यालयया छम्ह विद्यार्थी वय्क:या न्ह्योने वया: दंवल ।

स्वामीं उम्ह मचायात थ:लिक्क फ्यतुका: वैगु नां न्यने धुंका: थ्व खँ न्यन, “छं छु धर्म माने याना?” “बुद्धधर्म” विद्यार्थी गर्व लिस: विल । “महात्मा बुद्धया बारे छंगु छु विचा: दु ?” विद्यार्थी नुगलं-नुगलं भगवान् बुद्धयात वन्दनायात, अले धाल, “बुद्ध ला भगवान ख: । वसपोलया बारे जिं छु व्याख्या याय्फै ?” “छु छं कन्फ्यूसियसया बारेया खँ स्यू ला?” “स्यु, वय्क: छम्ह महान् सन्त ख: ।” “वय्क:या विषयय् छंगु छु विचा: दु ले ?” “जिं वसपोलयात वन्दना याय् ।” व मचां वैत नं नुगलं-नुगलं वन्दना यात ।

“छंगु देशया लागि छं छु याय्फु ?” “ज्यान बीत नं तयार दु ।” “अथेसा धाय, सुं सेनातय्सं छंगु देशय् आक्रमणयात अले इपिं सेनाया सेनापति बुद्ध अथवा कन्फ्यूसियस जुल धा:सा, छं छुयाय् ?” उम्ह मचाया ख्वा: छक्कलं हयाउँक च्यानावल । वं थ:गु ल्हा:म्हूचित । वं धाल, “जिं जिगु तलवारं बुद्धया छयों ध्यनाबी अले कन्फ्यूसियसयात तुतिं न्ह्या स्यानाबी ।” उम्ह मचाया लिस: न्यना: स्वामी रामतीर्थ तसकं लय्ताल । वय्कलं उम्ह मचायात चुप्पा नया: धैदिल,”धन्य ख: जापान, गुगु देशय् छ थें जा:म्ह देशभक्त दइ, उगु देशयात सुनां नं छुं याय्फैमखु ।”

लाय्कुलिइ जोरगणेश द्य:या फल्चा जिर्णोद्धार

ज्वजलपा वा:पौ

ऐतिहासिक नापं सांस्कृतिक रुपं महत्वपूर्णगु किपुलिइ देग:निसें थाय् थासय् फल्चा तकं जिर्णोद्धार जुयाच्वंगु दु । थ्व हे भूवलय् किपूया लाय्कू लागाया छगू महत्वपूर्णगु जोरगणेश फल्चा जिर्णोद्धार जूगु दु । किपू नगरपालिका, यें जिल्ला विकास समिति नापं स्थानीयवासीया ग्वहालि कथं अथे फल्चा जिर्णोद्धार यायेगु ज्या शनिवा: क्वचा:गु दु । त:भुखाचं क्षति याना बिउगु ज्वर गणेशया उगु फल्चा वंगु बैशाख २८ गतेनिसें जिर्णोद्धार यायेगु ज्या सुरु जूगु खः ।

शनिवा: छगू औपचारिक ज्याभूव: याना ग्वहालि या:पिन्त सुभाय् पौ ल:ल्हागु खः । उगु फल्चा मुक्कं याना च्यागू लख गुइगुद्ध: तकां निर्माण ज्या क्वचायेकूगु खः । फल्चा जिर्णोद्धार यायेगु ज्या ज्वर गणेश फल्चा निर्माण उपभोक्ता समितिं या:गु खः ।

किपू नगर दुने समेबजि पुन्हि नख: त:जिक हन

ज्वजलपा वा:पौ

शुक्रवा: नेवा:तय्सं थ:थ:गु त्वालय् नापं वस्तिइ समेबजि दान बिया समेबजि पुन्हि नख: हंगु दु । समेबजि पुन्हि नख: नेवा:तय्गु मौलिक कथंया नख: खः । थ्व हे भूवलय् किपुलिइ नं समेबजि पुन्हि खुन्हु बहनी समेबजि नख: हन । किपुलिइ जक मखु पांगा, च्ववाहा:निसें इताग्व: लगायतया नेवा:तपाखें नं शुक्रवा: हे समेबजि पुन्हि नख: हंगु खः । किपू नगर दुनेया हे नगामय् धा:सा विहिवा: समेबजि पुन्हि नख: हंगु दु । दँय् दसं यंलाथ्व चर्तुदर्शी खुन्हु हे नगामय् समेबजि पुन्हि नख: हनेगु याना वयाच्वंगु दु ।

छैंखाप्वा: पतिकं धाइथें पञ्चत्वया समेबजि हया दानबिइगु ज्या या:गु खः । अथे समेबजि दान बिइगु इलय् मस्तनिसें ज्याथ: ज्याथीपिं तकं समेबजि कया नयेगु याइ । समेबजि दानयात नेवा:तय्गु थ:गु हे कथंया दानया रुपय् नालात:गु दु ।

पञ्चतत्वं निर्माण जुयाच्वंगु शरिरयात पञ्चतत्वयात सन्तुलित यायेगु कथं नेवा: समाजय् समेबजिया थ:गु हे कथं महत्व बिया वयाच्वंगु दु । समेबजि पुन्हिया दिर्ननिसें हे बहनी बहनी घ:कासा म्हितेगु याइ । न्ह्याइपुसे च्वंक अथे घ:कासा नं ज्याथ: ज्याथीपिनिसें मस्त तकं म्हितेगु याइ । न्ह्याइपुकेगु हे भूवलय् लाखे प्याखं नं ल्हुइगु याइ ।

अन्तर विद्यालय ब्याडमिन्टन प्रतियोगिताय् राराहिल न्हाप

नविन महर्जन /

कीर्तिपुर ब्याडमिन्टन क्लबया ग्वसालय वंगु भाद्र २५ गतेनिसें सुरु जुया भाद्र २९ गते क्वचा:गु “कीर्तिपुर अन्तर विद्यालय ब्याडमिन्टन प्रतियोगिता”य् राराहिल मेमोरियल स्कुल न्हापला:गु दु ।

उगु कासाय् क्रिएटिभ स्कुल ल्यू अनर स्कुल ल्यूयां ल्यू जूगु दु ।

थुगु कासाय् छात्र/छात्रा यू-१२ व यू-१४ इभेन्ट्स जूगु खः । कासाय् यू-१२ छात्रापाखे सुफिया महर्जन (पांगा उ.मा.वि) न्हाप, स्मृति पौडेल (पुष्प सदन) ल्यू व मुस्कान महर्जन व सचिना कपाली (राराहि) ल्यूयां ल्यू ला:गु दु । अथे हे छात्र यू-१२ पाखे सुधांसु आचार्य (राराहिल) न्हाप, विजयी खत्री (अनर) ल्यू, निश्चल महर्जन (क्रिएटिभ) व संगम ज्ञवाली (अनर) मंका: कथं स्वंगु थासय् ला:गु खः ।

यू-१४ छात्रा तर्फ समिक्षा थापा (लेबोरेटरी) न्हाप, अन्जु महर्जन (पांगा उ.मा.वि.) ल्यू व अनिता रुम्बा (जनसेवा) व स्मृका पोखरेल (अनर) ल्यूया ल्यू ला:गु खः ।

अथेहे छात्र यू-१४ पाखे शैलेश महर्जन (क्रिएटिभ) न्हाप, अनुप बमजम (जनसेवा) ल्यू,

व आभास महर्जन (क्रिएटिभ) व शिव विष्ट (राराहिल) मंका: स्वंगूगु थासय् ला:गु खः ।

फाइनल कासा लिपा छगू ज्याभव:या दथुइ मूपाहाँ नेपाल ब्याडमिन्टन संघया अध्यक्ष र ामजी वहादुर श्रेष्ठया मूपाहाँसुइ सिरपा इनेगु ज्या जुल ।

गुकी कीर्तिपुर खेलकुद विकास समाजया अध्यक्ष प्रदिप महर्जन, नेपाल ब्याडमिन्टन संघया सचिव ज्ञानेन्द्र सिपाही, रमेश महर्जन, संस्थाया सल्लाहकार ई दुर्कमान महर्जन, प्रा.डा. शिवशरण महर्जन, हिर ाकाजी महर्जन नं पाहाँकथं भायादीगु खः ।

कासाय् त्याकूपिन्त पाहाँपिन्सं टुफी, मेडल, ब्याडमिन्टन ब्याट टिशर्त व दसि पौ सिरपा: ब्यूगु खः । लुमं के बहजू, थुगु क्लबं

व्वनामिपिन्त त्रि.वि.या कोर्टय् ब्याडमिन्टन प्रशिक्षण नं बिया वयाच्वंगु दु । सनिवा:पतिकं १० बजेनिसें १ बजेतक जुइ । प्रशिक्षण कायेगु इच्छा दुपिन्सं ओममुनी वज्राचार्य-९८१८८६२५०७ व सुरेश वज्राचार्य-९८१३८००६१८ य् स्वापू तया दीफई ।

अथेहे इन्द्रायणी परिवार क्लब व देवढोका ब्याडमिन्टन समूहया मंका: ग्वसालय वइगु असोज ५ गतेनिसें “दोस्रो किपू कप खुल्ला ब्याडमिन्टन प्रतियोगिता” याइगु जूगु दु । गुकिया निंति नां दर्ता यायेगु लिपांगु दिं असोज ३ गते तक तयात:गु दु । थुकिया निंति ग्वसा खलकं असोज १ गते पत्रकार सम्मेलन याना ६४ टिम तक ब्वति कायेकेगु धा:गु दु । थथे हे मदिक्क कासा जुया वन धा:सा थ्व कासाया विकास जुइगु खँय् विश्वास यायेथाय् दु ।क

नेवा: वस्ती थेच्वय् तुसिखुचा द्य: ब्वज्या

ज्वजलपा वा:पौ

समेबजि पुन्हिया भूवलय् नेवा: वस्ति थेच्वय् शुक्रवा: त:जिक समेबजि पुन्हि नख: हंगु दु । यल जिल्ला दुने ला:गु ऐतिहासिक नापं सांस्कृतिक रुपं महत्वपूर्णगु थेच्वय् यंलाथ्व एकादशी खुन्हु तुसिखुचा द्य: स्वानातयेगु ज्या जूगु खः । स्वर्गया जुजु कथं नालात:म्ह ईन्द्र द्य:यात थेच्वया नेवा:तय्सं तुसिखुचा द्य: धका: धायेगु यानाच्वंगु दु ।

थेच्वया च्वय् लाछि व क्वय् लाछि लागाय् अथे तुसिखुचा द्य: स्वनात:गु अर्थात ब्वज्या यानात:गु खः । च्वय्लाछिइ न्हापा यक्व हे तुसिखुचा द्य: ब्वज्या याना तइगु ख:सा थौकन्हय् धा:सा निम्ह जक ब्वज्या यानात:गु दु । अथे हे क्वय्लाछिइ न्हय्म्ह तुसिखुचाद्य: ब्वयात:गु खः । अथे क्वय् लाछि स्वनात:गु तुसिखुचा द्य:यात बिहीवा: पुजा याना स्वांमा: क्वखायेकूगु खः । थीथी तुसिखुचा द्य:या गुथ्या:तय्सं पुजा याना अथे कथिइ मत च्याका: नापं स्वांमा: तया क्वय् हे च्वना च्वय् स्वानात:म्ह द्य:या क्व:हायेकूगु खः । अर्नालिपा गुथियारपिन्सं तुसिखुचा द्य:या न्ह्य:ने समेबजिया ब्व: तयेगु ज्या या:गु खः । अथे समेबजि पुन्हि खुन्हु तक तुसिखुचा द्य: ब्वयातइगु चलन दु । उगु ब्व:यात क्वंब्व धका: नं धाइ । समेबजि पुन्हिया भोलय् थेच्वय् यलाथ्व चर्तुदशी खुन्हि हाथु द्य:नं ब्वज्या या:गु दु । हाथु द्य: तये धुंका: समेबजि बिया: हाथु हायेकेगु नं याइ । उगुहे कथं छैंखाप्वा: पतिकं समेबजि बिइगु चलन दु । अथे समेबजि बिइगु यात थेच्वय् सलां दान बिइगु धाइगु खः ।

स्य:सिंयात पूजा नापं नगर प्रवेश

य:सि गुँइ नं साला ह:गु य:सियात काया: अष्टमीया छन्हु न्हय: सप्तमी खुन्हु चिकं इलेमा:गु चलन दु । अथे चिकं इलेगु नाप नापं ह्याजुगु बाला बाला याना रंग नं पायेगु याइ । अथे चिकं पायेगु व रंग पायेगुयात नागया रुप बिइगु धाइ । गुलिं गुलिसिनं य:सि तमज्यायेमा धका: अथे चिकं पाइगु ख: धका: नं धायेगु याना वयाच्वंगु दु । काया: अष्टमी खुन्हु य:सियात विशेष कथं पुजा याइ । साइत स्वया य:सि नगरय् प्रवेश याकेगु ज्या याइ । पुजा याये धुंका: गुरुजुया पल्टनपाखें तोप तया निपु खिप: तया य:सियात साला नगरय् प्रवेश याकी । उकियात हे य:सि नगर प्रवेश याकूगु धाइ । भोताहिंति लागानिसें य:सि साला यंकूगुया ल्युल्यु सांस्कृतिक बाजं थाना नापं गुरुजुया पल्टन नं ल्युल्यु वनेगु याइ । अथे साला: यंकूगु य:सि भोताहिंति, असं, वंघ जुया हनुमानध्वाखाय् यंकी । अथे य:सि नगर य् प्रवेश याकेगु अर्थात हनुमानध्वाखाय् थ्यनकी जक हनुमानध्वाखय् सगं कया वेचलिं चिना य:सि गुँइ य:सि का:वपिं हनुमानध्वाखय् दुहां वने जिउ धाइगु मान्यता दु ।

वल: धायेगु

य:सि थनेगु नितिं खिपतं चीगुयात वल: धायेगु धाइ । य:सि थनेगु इलय् क्वय् हे च्वना खिप: फ्यने जिइक विशेष कथंया खिपतं चिइगु अर्थात वल: धायेगु ज्या चसांद्रया सार्यमितय्सं याइगु ख: । चसांद्रया सार्यमित धइगु हनुमानध्वाखा लिक्क च्वंगु सार्यमितय्गु त्वा: ख: । य:सि थनेगु इलय् य:सिइ पता: व्वयेके जिइक घिरिड तकं तयेगु याइ ।

य:सि थनीगु

यैंया:या भवलय् जंलाख्व द्वादशी खुन्हु सार्यमितय्सं हनुमानध्वाखाय् य:सिं थनेगु याइ । पं निपु निपु तया च्वयपाखे चिना: य:सियात थनेगु नापं निपु खिप:या प्यंगू च्चका ज्वना साला: हनुमानध्वाखाया य:सि गालय् य:सि थनेगु याइ । तसकं न्ह्याइपुक अथे य:सिं थनेगु याइ । गवले य:सिं थन अबलेनिसें यैंया: सुरु जुल धायेगु याना वयाच्वंगु दु ।

अथे य:सि हनुमानध्वाखाय् थन धुंका: पुजा यायेगु नं याइ । उगु इलय् य:सिया चाक:हिइक च्याग: चिचिग:गु सि थनेगु याइ । उकियात च्याम्ह अजिमा धका: धायेगु याना वयाच्वंगु दु । अनं लिपा य:सिया क्वय् इन्द्र द्य:या मूर्ति तकं तये हइगु चलन दु । अथे जलाख्व

द्वादशी खुन्हु य:सि थनेगु ज्या जुसानिसें यैंया: क्वमचातले हे य:सि अन थनातइगु ख: ।

य:सि क्व:थलीगु

यैंया:या हे भवलय् जंलागा तृतिया खुन्हु अर्थात यैंया:या अन्तिम दिनय् य:सिं क्व:थलेगु याइ । । कुमारी, भैरव व गणेशया रथ क्वनेया: चा:हिइका हया हनुमानध्वाख लागाय् जात्रा क्वचाये धुंका: जक अथे य:सिं क्व:थलेगु याइ । बूय सु लाया: अथे य:सि क्व:थलेगु याइ अले य:सिंयात साला यंका: टेकुया खुसिइ विषर्जन याइगु चलन दु । थुगु कथं यैंया:या भवलय् य:सि जात्रा क्वचायेकीगु ख: । यैंया:या भवलय् छगू आकर्षणया केन्द्र नाप नापं यैंया: सुरु जूगु नापं समापन जूगु संकेत वियाच्वंगु य:सिया थीथी पक्ष धइगु तसकं महत्वपूर्ण जुयाच्वंगु खने दु ।

यैंया:या नानिचा या:

यैंया मौलिक कथंया नख: धइगु यैंया: ख:सा यैंया:या इलय् थीथी कथंया च्वज्यानिसें जात्रा अले प्याखं कयनीगु तकं चलन दु । मल्लकालनिसें कुमारीया रथ जात्रा यायेगु सुरु या:गु जूसां वसिवें न्हय:निसें हे यैंया:या भवलय् थीथी कथंया सांस्कृतिक ज्याभ्व: याना वयाच्वंगु खयेमा: धका: मन्तयसं अनुमान यानात:गु दु । यैंया:या भवलय् जुइगु थीथी कथंया धार्मिक व सांस्कृतिक ज्यात मध्ये कुमारी, भैरव व गणेशया रथ जात्रायात प्रमुख जात्राया रुपय् नालात:गु दु । अले दक्ले आकर्षणया केन्द्र नं व हे जुयाच्वंगु दु ।

यंलाख्व चर्तुदशीखुन्हु क्वनेया: धका: यैंया क्वने लागाय् कुमारी, भैरव व गणेशया रथ चा:हिइकीगु चलन दुसा अथे यंलाख्व पुन्हि खुन्हु धा:सा थनेया: धका: उगु हे कथं थने लागाय् जात्रा याइगु चलन दु । थुगु निगू रथ जात्रा नाप नापं याना वयाच्वंगु मेगु छगू प्रमुख जात्रा धइगु नानिचा या:

ख: । नानिचा या: धइगु यैंया:या दक्ले लिपांगु दिं ख: । नानिचा या: यंलागा चौथि कुन्हु याइगु ख: ।

नानिचा या:या केन्द्र किलाग:

यैंया थीथी लागात मध्ये किलाग: लागा धइगु नानिचा या: नाप स्वापू दुगु लागा जुयाच्वंगु दु । किलाग:यात किलाघ: नं धायेगु याना वयाच्वंगु दु ।

उगु लागाय् घ: दुगुलि किलाघ: धायेगु याना वयाच्वंगु ख:सा न्हापा न्हापा किसिया ग: जूगुलिं किसिग: जुजु किलाग: जूवंगु ख: धका: नं धाइ । यैंया: नाप स्वापू दुगु स्वर्गया जुजु इन्द्र यैंय् वया पालिजा स्वां का:व:गु इलय् तुयुम्ह किसि गया: व:गु अले किलाग: लागाय् हे किसि तयात:गुलिं लिपा किलाग: लागां हे तुयुम्ह किसि अर्थात पुलुकिसि प्याखं पिथनेगु याना वयाच्वंगु ख: धाइ ।

पंवालायात पुलु धाइगु ख:सा व हे पुलु दयेकात:गु तुयुम्ह किसि जुया हे पुलुकिसि धा:गु ख: । किलाग: अर्थात किलाघ: लागाय् तुयुम्ह किसि जक मखु स्वम्ह किसि दु । छम्ह ह्याजुम्ह किसि अले मेम्ह हाकूम्ह किसि नापं तयुम्ह किसि अर्थात पुलुकिसि ख: । पुलुकिसि यैंया:या इलय् अनया ज्यापुतय्सं प्याखं ल्हइकेगु याना वयाच्वंगु दुसा ह्याउम्ह किसि धा:सा अनया किसि देगलय् पलिस्था यानात:गु दु । अथे हे हाकूम्ह किसिया ख्वा:पा: अनया द्य:छेंय् तयात:गु दु ।

नानिचा या: खुन्हु मूल रुपं कुमारी, भैरव व गणेशया रथ किलाघ: लागाय् चा:हिइके हइगु ख: । न्हापा न्हापा सबभकु प्याखं, पुलुकिसि व लाखे नाप स्वापू दुपिं मन्तयगु दथुइ ल्वापु जुइगु जुया थवं थवय् सहलह ब्याका २०३५ सालनिसें पुलुकिसि, सबभकु नापं लाखेयात पूजा यायेगु ज्या या:गु ख: । अबलेनिसें उगु लागाय् पूजा यायेगु याना वयाच्वंगु दु ।

किलाग: लागां हे पुलुकिसि पिकायेगु नाप नापं दीप्याखं यैंया:या इलय् पिकायेगु

याना वयाच्वंगु दु । उगु हे कथं सव: भकु प्याखं पिकायेगु नितिं नं हल्लोकया पुतुवारत किलाग: लागाय् हे यैंया: ज्व:छि च्वनेगु नापं अनं हे उगु प्याखं पिथनेगु तकं याना वयाच्वंगु दु ।

ऐतिहासिक पक्ष

यैंया: मल्लकालनिसें सुरु जूगु ख:सा लिपा राणा कालय् वया जक सुरु जूगु ख: धाइ । जुद्ध शम्शेर राणाया इलनिसें जक नानिचा या: सुरु जूगु ख: धाइ । वसिवें न्हय: निन्हु जक यैंया: धका: कुमारीया ख: क्व:ने व थने साला वयाच्वंगु ख: धाइ ।

तत्कालिन अवस्थाय् अन नानिचा नांम्ह मिसा दुगुलिं उम्ह मिसाया नामं हे नानिचा या: सुरु या:गु ख: धाइ । तर उगु खँयात किलाघ: लागाय् स्थानीयवासीत स्वीकार यायेत तयार मदु । किलाघ: लागाय्पिन्सं मल्ल कालनिसें हे नानिचा या: सुरु जूगु ख: धका: दावी याना वयाच्वंगु दु । मल्ल कालनिसें सुरु जूगु मखुसा छु जुया नानिचा या: खुन्हु राष्ट्रप्रमुखं कुमारीया ल्हातं सिन्ह: तिइमा:गु नापं य:सिं क्व:थलेगु ज्या जुइ धका: न्हयस: तकं तया वयाच्वंगु दु । न्ह्यागु इलनिसें नानिचा या: सुरु जूगु जूसां नं आखिर आ: वया यैंया:या छगू महत्वपूर्णंगु अंग जुया बिइ धुंकूगु दु ।

नानिचाया:

यैंया:या भवलय् यंलागा तृतिया कुन्हु नानिचा या: । थुकुन्हु नं वसन्तपुलिनिसें हे सांस्कृतिक बाजं थाना: न्हयइपुक रथ जात्रा याइगु ख: ।

लाखे, सव:भकु, पुलुकिसि प्याखं लिउलिउ रथ साला: यंकेगु याइ । थुगु दिनय् यैंया वसन्तपू लागानिसें रथ जात्रा याना यंकीगु ख: ।

रथ जात्राया भवलय् प्याफ:, यत्खा, न्यत, किलाघ:, भ्याचाद्य:, वंघ:, मखं जुया वसन्तपुलिइ हे थ्यंका क्वचायेकीगु ख: । अथे नानिचा या:या इलय् किलाघलय् दी प्याखं क्यना च्वनेमा:गु चलन दु ।

कुमारीया रथ साला हइगु इलय् अन दी प्याखं क्यना कुमारी दैत्ययात वध यायेगु प्याखं क्यनेमा:गु ख: । प्याखंया भवलय् कुमारीलिसे ल्वाल्वां दैत्य बिसिउ बनीगु ख: । उकिं नानिचा या: खुन्हु किलघ: लागाय् रथ तकं छु ई दिके मालीगु अवस्था दु । उकिं नं नानिचा या:या इलय् किलाघ: लाग्छगू कथं केन्द्र जुयाच्वंगु दु ।

कुमारीपाखें सिन्ह: तिइगु

यैंया:या भवलय् क्वने या: कुन्हु अर्थात कुमारीया रथ सालीगु न्हापांगु दिनय् राष्ट्रप्रमुख वसन्तपुलिइ उपस्थिति जुइमा:गु चलन दु । अथे हे यैंया:या दक्ले लिपांगु दिं नानिचा या: कुन्हु नं राष्ट्रप्रमुख उपस्थिति जुइगु चलन दु । थुकुन्हु कुमारी छेय् वना कुमारीया ल्हातं राष्ट्र प्रमुखं सिन्ह: तिइमा:गु चलन दु । उकिं नानिचा या:या थ्व छगू महत्वपूर्णंगु पक्ष जुयाच्वंगु दु । अथे कुमारीया ल्हातं सिन्ह: तिइगुया अर्थ राज्य संचालनया नितिं पुनरवहाली जुइगु ख: धका: तकं धायेगु याना वयाच्वंगु दु ।

य:सिं क्व:थलीगु

यैंया:या भवलय् हनुमानध्वाखाय् थनात:गु य:सिं नानिचा या: कुन्हु क्व:थलीगु चलन दु । थुगुखुन्हु हे हनुमानध्वाय् थनात:गु य:सिं क्व:थला विषर्जन यायेगु धका: खुसिइ यंकेमा:गु चलन दु । अथे हे नानिचा या: खुन्हु कुमारीया रथ सालेगु ज्या क्वचाये धुंका: जक थाय् थासय् व्वयात:गु थीथी कथंया द्य: दुकायेगु तकं याइ ।

मिसापिन्सं कुमारी सालेगु

नानिचा या: धइगु मिसापिनिगु हे नामं कुमारी, भैरव नापं गणेश:या रथ जात्रा जुइगु जुया लिपांगु इलय् वया इन्द्रजात्रा रथ व्यवस्थापन समितिपाखें मिसापिन्सं हे रथ सालेगु व्यावस्था या:गु दु । २०६९ सालनिसें उगु कथं मिसापिन्सं हे सालेगु व्यवस्था या:गु ख: ।

नानिचा या:या नितिं रथ सालीपिं मिसापिन्त ला भन प्रहरीतय्सं तालिम बिइगु ज्या तकं या:गु दु । उकिं यैंया:या भवलय् कुमारी, भैरव व गणेशया रथ सालेगु ज्याय् मिसापिं भन भन सक्रिय जुया व:गु दु ।

न्ह्यागु जूसां यैंया:या भवलय् नानिचा या: कुन्हु क्वनेया: व थनेया: कुन्हु थें हे रथ जात्रा यायेमा:गु, पुलुकिसि, लाखे, सव भकु नापं दी प्याखं क्यनेमा:गु अले य:सिं क्व:थला: जात्रा क्वचायेकेगु नाप नापं राष्ट्रप्रमुखं कुमारीया ल्हातं सिन्ह तिइमा:गु चलन दु । उकिं यैंया:या छगू महत्वपूर्णंगु या:या रुपय् नानिचा या: जुयाच्वंगु दु धा:सां छुं पाइमखु । **क्वचाल...**

साहित्य चिनाखँ

तानाज्य

जिमिथाय् त्वाल्य दु मनू छम्ह बताँ मजूम्ह

मखु व छुं हे ज्यायाना नइम्ह

न्हिच्छि, न्हिच्छि, मां बौयात दुःखजक बिया

ल्यायम्ह जुइका तक नं हायका नया च्वंम्ह ॥

न्त्यागु ज्या बोसां मतासु याना च्वनीम्ह

नयेगु ता:लाकिथाय् न्ह्योने च्वनाच्वनीम्ह

जा मनकूतले नये पित्याना सनेमफु धाइगु

प्वा: जायेक नय् धुनकि दने मफुत धाइम्ह ॥

नकूसाँ मज्यू मनकूसाँ मज्यूम्ह

ज्यामि नाय:तय्गु न्ह्येपु हे नइम्ह

ज्या धा:सा आता आता बया

नयेगु धा:सा बाता बाता मा:म्ह ।

पाक: धायेत मखु व खँ मस:म्ह

खालि खँ भचा जक बागलँ ज्याम्ह

खँ मस:म्ह नं मखु ज्या मस:म्ह नं मखु बला

पाक: ख्वालं पुया: गुछा कौला कायेस:म्ह ॥

म्ह स्वयेबले मचाथें च्वंम्ह

जात: धा:सा यक्व पुलांम्ह

नाति महर्जन

द्य:चपा, पाँगा

त्वालं पिने गनं वने मनसां

दिल्ली हाँकय याना खँलायेमा:म्ह ॥

म्ह स्व:सा स्वकु हाक:म्ह

बुद्धि धा:सा गुकु हाक:म्ह

धुँ फौचा नवल धका: मखुगु खँलांना

मनूतय्त् भंग लाना हायका तैम्ह ॥

लयता व:सा फय् मफुम्ह

तँ व:सां वँयथें सनीम्ह

फ:सा सकसितं ख्याना वेंपह: याना

ठगे याना नये पल्के थूम्ह ॥

तानाज्य धालकि तँम्बयेकीम्ह

सकसिनं काजि धका: सतेमा:म्ह

लँ छजु यच्चुक पुना जुइमखुम्हेसिया

ल्यासेतय् नाप ख्या:ल्या: जुइ मा:म्ह ॥

सुथय् बहनि देग: न्ह्योने च्वनाच्वनीम्ह

देकेव:पिन्त हायका च्वनीम्ह

बांला:पिं ल्यासेत ला खके हे मज्यू

न व: दुगु थें ल्यू ल्यू जुइम्ह ॥

सकसिनं व्वबिइका दयेका जुइम्ह

हिसि मदु तानाज्य धायेका जुइम्ह

छम्ह निम्हसेला दाया बोविया

नास: गन छं खा: व त्वा: व

लोम्ह धायका जुइम्ह ॥

गन गन भव्य न्या: स्व:जुइम्ह

भव्य न्या:थाय् तक नं जुइम्ह

न्त्याथाय् नं धायेम्बा: पाहाँ जुया

न्हापालाक वना भव्य भोले फेतु वनीम्ह ॥

सकसिनं पृथ्वीयात भार जक धाइगु

नँ खँस: न ज्यास: धका: हायका तैगु

खालि छ ठगे जक याना नैम्ह

जिमि पूर्वजन्मया साहु छ धाइगु ॥

माँ बौ नं चिना चि मफुम्ह

तिनिख्यलय् तोतात:म्ह दोहँथें च्वंम्ह

माँ बौ न्हिच्छि दु:ख सिया वइ

व धा: सुप छपु मचिकुसे नयाच्वंम्ह

देशय् गनं मदु वथें बताँ मजूम्ह

ल्हा तुति छयं म्हायत मलोम्ह

त्वाल्य सकसितं पाक याना नयाच्वंम्ह

आतकं हे व तानाज्य धाम्ह ॥

अन्धविश्वासय् लिकुनाच्वंगु विज्ञान

पन्नारत्न

महर्जन

बेजातनाप इहिपा (बिहा) यायेमज्यू

नेवा: समाजय् थीथी कथं संस्कृतित दु अले थ:थ:गु कथंया धारणा दयेका वयाच्वंगु खने दु । संस्कृतिइ विविधता दुपिं नेवा: समाज दुने थथे याये मत्य: अथे याये मत्य धका: थीथी कथंया अन्धविश्वास ल्यनाच्वंगु दु । अज्व:गु कथंया अन्धविश्वास दुने वास्तव्य विज्ञान सुलाच्वंगु दु धका: पन्नारत्न महर्जनं कयनादीगु दु । वय्कलं नेवा: समाज नाप स्वाका अन्धविश्वारय् लिकुनाच्वंगु विज्ञान नांगु सफू तकं च्यादीगु ख: । व हे सफूपाखें निरन्तर रुपं न्ह्यब्वया वयाच्वनागु ख: । सं.

इहिपा (बिहा) धयागु मिसा मिजंया जीवनया छगू क्वातुगु स्वापू ख: । थ्वयात जीवन न्ह्याकेगु छगू रथ नं धा: । मिसा मिजं रथया निचा: घ:चा धाइ । रथ सुथालाक न्ह्याकेत निचालं घ:चा उथें जुइमा: थें जीवन सुथालाक न्ह्याकेत निम्हतिपुलि उथें जुइमा: । निचालं घ:चा: उति मग्यन धा:सा गन्तव्य थ्यंके थाकुइ । अथें हे निम्हतिपुलिं उति मग्यन धायेवं जीवन रुपिं रथ सुथां लाक न्ह्याके फइमखु ।

इहिपा जूपिं निम्हतिपूया एक आपसय् बांला:गु स्वापू दयेमा: । छम्हं मेम्हसित सतिकं म्हसीमा:, सुमधुर सम्बन्ध दया थवं थवय् ययेमा: । अले जक इहिपा यानागुया सार्थक जुइ । जीवन सुखमय जुइ । जीवनय् थुकथं महत्वं जा:गु इहिपा धा:सा जात मिलय् मजूम्हसिया नाप यायेमज्यू धयागु लोक मान्यता दु । छगू हे जात दुनेयापि नाप जक यायेमा: धयागु पर परा दु ।

भीगु समाजय् थी थी कथं जातया विभाजन यानात:गु दु । थ्व ज्याया आधारय् यानात:गु खनेदु । ज्याया आधार कथं विभाजन जुयाच्वंगु जाति दुने छगू जात मेगु जातं यानावयाच्वंगु ज्यायाये मदु धयागु मान्यता दयेका त:गु खनेदु । राज्य पक्षं थज्यागुली नियम कानून दयेका: नियन्त्रणय् तयात:गु ख: धयागु इतिहासविदतय् धापू दु । थुकिंयाना छगू जातया मनुखं मेगु जातया परिवेश छुं थुइके मफइगु स्वभाविक जुल । निम्हतिपू निगू हे परिवेसय् ब्वलिपिं जुइबलय् इमिसं याना वयाच्वंगु ज्या नं भिन्न भिन्न जुइगु जुल । चित्र च्वयेगु ज्या यानाच्वंम्ह शारिरिक बलं यायेमा:गु बुज्या छक्कलं याये फइगु सवाल मजुल । स्वां ह्वयेकेगु याइम्हं कापतय् रंग तयेसयेक थाकुइगु जुल । निम्हतिपुलिं छगू हे लजगालय् वयेत थाकुया परिवारय् कलहया श्रीजना जुइत तकं बेर मदये य: । थज्यागु अवस्थाय् आर्थिक उन्नतिइ तकं असर ला:वनी ।

मनूया पहिचान धयागु इमिसं मानय याना वयाच्वंगु संस्कृति ख: । जात अनुसार संस्कृति पाना च्वनी । छगू जातं याइगु सांस्कृतिक विधि व्यवहार मेगु जातिं मेगु हे कथं यानाच्वंगु जुइय: । जात मिलय् मजुइक इहिपा यायेबलय् मजगू संस्कृति त:धंगू भूमिका म्हिता: च्वनी । थ:गु संस्कृति त्व:ता मेगु संस्कृति नालेगु धयागु काचाक्क याये थाकुइ । मसया नं च्वनेफु । थज्यागुली मनूतय् जीवनय् महत्वपूर्ण भूमिका दयाच्वनी । थज्याबलय् आत्म सम्मानया खँ मनय लुल व थज्यागुली महत्व बिल धायेवं जुइ मज्यूगु ज्या खँ नं जुइत बेर मदयेय: । थज्यागु हुनिंयाना जात मिलय् मजुइक इहिपा याये मज्यू धयात:गु ख: ।

छपू म्ये

चन्देश्वर महर्जन
नगां, किपू-१६

जिगु देस धरती, जिगु थाय, जिगु बाय् ।

थ्व विना जि गन दै जिगु प्राण जिगु भाय् ॥

म्हिता: थ्व धर्ती मांया मुलय् हे ।

ह्वल स्वां जीवनया थ्व हे चा धुलय् हे ।

थ्व पर्व थ्व गां थ्व हे जिगु स्वर्ग

धस्वाना च्वंगु च्वापु गुंया च्वकाय् ॥

तकु स्वां थें थी थी भासा जातिया स्वां

ह्वयेका छ सदां न्हिला:च्वं नेपा: मां ॥

बरु जुइ जि सहिद, मफु स्वये छ ख्र:गु

सुना नं न्हुइका , छंगु नुग: पाय् ॥

तपाईंको टोलमा भएका घटना कीर्तिपुरको समाचार बनाउने
हो भने तपाईं एक कल फोन गर्नुस् हामी तपाईंको टोलको
समाचार कीर्तिपुरको समाचार बनाईदिनेछौं

कीर्तिपुरको चित्रण

किपुलिं पिदनाच्वंगु कीर्तिपुर सन्देश वा:पौ व ज्वज्वलपा: वा:पौया ग्राहक जुइगु नितिं स्वापू तयादिसँ

कार्यालय: निखासी टोल: कीर्तिपुर नपा-३
फोन नं.: ४३३३००७, ९८४१४०१०७७

ज्वजलपा वा:पतिइ छिगू चिनाखँ/बाखं/हाइकू विज्ञापन
व मेमेगु च्वसू पिथनेगु जूसा जिमित स्वापू तयादिसँ

सकलसिगु मंका: स:

ज्वजलपा वा:पौ

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३ फोन ल्या: ४३३३००७,
९८०८६२६४२० ई-मेल : kirtipur_sandesh@live.com